

ανεξάρτητα πού δέν είμαι καλά ενημερωμένος γιά τή σύγχρονη ἑλληνική τέχνη, ἐπειδή 30 χρόνια καί πλέον βρίσκομαι στό ἐξωτερικό.

Ἄντὸν Καφέτζιεφ
Τεχνοκριτικός

Ἡ ἀστική τάξις τῶν Ἀθηνῶν καί οἱ κατσίκες τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου

Καλύτερα γιὰ τό Πέραμα, παρά κυρία στή Βασιλίση Σοφίας

Πρέπει νά ἐξηγηθῶ ἀπό τήν ἀρχή, γι' αὐτοῦς πού θά θελήσουν νά διαβάσουν αὐτό τό κείμενο, δέν ἀναλαμβάνω νά ὑπερασπίσω κάτι παρουσιάζοντάς το ὅπως ἀκριβῶς εἶναι, ἀλλά μόνο νά πῶ αὐτό πού εἶδα, χωρίς νά ἔχει καί καμία ἄλλη ἀξία παρά μόνο μία μεγαλοπρεπή καί βιαστική τοποθέτηση στήν Ἀθήνα τήν περικλειομένη μεταξί τῶν ὁδῶν Σκουφᾶ καί Στσησίχουρου καί φυσικά Συντάγματος, Πλατεία. Ἐπειδή πολλά ξένα —κυρίως γαλλικά— περιοδικά φτάνουν στήν πόλη τῶν Ἀθηνῶν μέ τίς ἀεροπορικές πτήσεις πού συνδέουν τήν Ἀθήνα μέ τίς χῶρες «τοῦ πολιτισμένου κόσμου» —ἐννοῶ Ἑυρώπη καί Ἀμερική— στά ὁποῖα τά ἐσωτερικά σπιτιῶν καί τά δωμάτια τῶν παιδιῶν καί τό δωμάτιο μέ τά ἡγεῖα (sic) μπερδεύεται μέ τίς φωτογραφίες τῶν στάρ τοῦ σινεμά καί τίς κριτικές γιά τίς ταινίες τοῦ Βισκόντι καί τήν καταγωγή τοῦ Βισκόντι, καί ὅλα τά σχετικά πού μπορεί νά φανταστεῖ ἕνας καλῆς θελήσεως ἄνθρωπος, φαίνεται πῶς οἱ ἄνθρωποι τῶν Ἀθηνῶν —ἐννοῶ ἀστούς, αὐτούς δηλαδή πού παριστάνουν τοὺς μεγαλοαστούς, μπουρζουάδες— τό ἔχουν παραξηλώσει ἐδῶ καί κάμποσα χρόνια— παλαιότερα σεμνότερα γιατί δέν ὑπῆρχε ἡ τηλεόραση καί τό ποιοτικό ραδιόφωνο καί οἱ σχετικές ἐφημερίδες καί τά περιοδικά —καί θέλουν σῆνει καί καλά ν' ἀποδείξουν —σέ ποιούς;— πῶς εἶναι καί σπουδαῖοι καί ἀπό σπουδαῖα σόγια κατάγονται καί πάντοτε μέ τοὺς τρόπους καί τά μέσα τους. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ἡ Ἑλλάδα εἶναι καί παραμένει σταθερά τό τελευταῖο ἀφρικανικό καί ἀνατολικό Κράτος μεταξύ μιᾶς Ἑυρώπης φιλανθρώπου καί ντυμένης σέ μουσελίνες, κι ἐνός κόσμου πού ἔχει ὅλη τήν καλή διάθεση νά διατηρεῖ στήν τραγωδία χῶρες σάν τήν Τουρκία, Λίβανο, Αἴγυπτο, αὐτά δέ τά ἐποχιακά ἐξανθήματα κάθε χρόνο μέ τά περί δῆθεν Φεστιβάλ Ἀθηνῶν, Ἐπιδαύρου κ.λπ. ἄν δέν ἐπρόκειτο νά δώσουν θέμα στά καλλιτεχνικά τῶν ἐφημερίδων καί τῶν περιο-

δικῶν, καί κατά καιρούς νά βοηθήσουν τίς βραδινές πέψεις πολλῶν βαρυστομαχιασμένων θεατῶν τους, θά ἦταν τό ἴδιο ἀσήμαντα καί κάθε χρόνο ἐπαναλαμβανόμενα ὥστε νά μὴν ἀσχολεῖται κανεῖς πιά μαζί τους. Ἀλλά βλέπετε ὁ μῦθος, πού κυρίως τά γαλλικά φιγουρίνια ἔσπειραν καί νόμισαν ὅτι ἄλλαξαν ξαναβλέποντας μετά τήν ἀνάγνωσή τους οἱ ἀπανταχοῦ εὐρισκόμενοι τοῦ στυλ Ἀθηναῖοι ἀστοί, εἶναι τόσο βαθιά ριζωμένοι, ὥστε ὅλα αὐτά τά πουδροειδή φεστιβάλ καί τά φῶτα καί οἱ δηλώσεις καί τά γελάκια ἐκτός τοῦ ὅτι διατηροῦν τοὺς ὑπουργικούς κ.λπ. θάκουσ στίς πρεμιέρες (sic) διατηροῦν καί τίς ἀφελεῖς ἰδέες μερικῶν ὅτι ἔτσι πραγματικά συμβαίνει, ὅτι δηλαδή οἱ γονεῖς τῶν γονέων του δέ βγαίνανε μέ ντομάτες, βελέτζες, καρπούζια, κουρελοῦδες, τσαρούχια, ζαρζαβτικά καί φυστίκια σέ ξέφωτα καί σέ δρόμους ὅπου περνοῦσαν γαϊδουράμαξες καί τά πουλοῦσαν καί δέν ἔξεραν οὔτε τ' ὄνομά τους νά γράφουν. Κι οἱ ἴδιοι, σοβαρότερα νομίζοντας πῶς πράττουν ἀπό κείνους, μιλοῦν τώρα γιά σπουδαῖα σόγια καί καταγωγές. Αὐτή εἶναι ἡ περίφημος ἀστική τάξις τῶν Ἀθηνῶν, καί οἱ ἀπανταχοῦ μιμούμενοι τό ἀθηναϊκό στυλ "Ἕλληνες μπουρζουάδες, εὐγενεῖς ἀπόγονοι μεταπρατῶν βελέτζας καί κουρελοῦδων, καί αἰγοπροβάτων. Τά ἄλλα δέν ἔχουν νά στά δεῖξουν οὔτε νά στά ἀποδείξουν, γιατί εἶναι δεύτεροι ἠθοποιοί —λές καί ἀξίζε νά εἶναι πρῶτοι.

"Ὅλα αὐτά τά γράφω ἀπό παράφορο ἔρωτα πού ἔχω πρὸς τό ρεαλισμό καί τήν ἀλήθεια.

Γιῶργος Χρανῶς

